

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica IX. post Pentecost. Lacrymæ Christi, lacrymæ amoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA IX. POST PENTECOSTEN.

Lacrymæ Christi, lacrymæ amoris.

Videns Civitatem flevit. Luc: 19.

A. 1648.

26. Julij

sub aurorâ

parva pars

Pragæ à

Suecis pro-

ditoriè oc-

cupata est.

Univerfarius hostiliter occupatâ Pragæ dies, lacrymosam dictioni meâ subministravit materiem.

Neque enim minùs me movere debet præteritâ calamitatis tantâ recordatio, quando Salvatore[m] ipsum futura[m] Hierosolymâ[m] mala in tantum moverunt, ut videns Civitatem fletet super eam. Stoicorum quidem altum sapientium nescio an satis sapiens fuit opinio, viro prudenti, docto, gravi, tristari, dolere, lacrymari nimisquam indecens esse: sed hanc opinionem Angelicus Doctor egregiè confutavit, dum evidentissimis rationibus ostendit, affectus hujuscemodi naturæ humanæ convenientes esse, & ad ejus conservationem deservire. Atque idcirco etiam à Christo Domino interdum assumptos, ut liquidò pateret, veram ei non phantasticam, non umbratilem hominis fuisse naturam; *debut enim per omnia fratribus similari.* Stoicorum errorem sectati videntur quidam fideles, apud Epiphanium & Hilarium; qui, *non malitiâ perversi, sed ignorantia stupidi* crediderunt Christum D. lacrymas dedecere; ac proinde ex Evangelio hodierno eraserunt illud: *flevit super illam*, sicut & illud Joan: 11. de Lazaro: *lacrymatus est Jesus*; putabant enim per hoc ansam præberi Arrianis Christum cavillandi, dicendique

nequaquam verum Deum esse, qui in casu tristi, & calamitate ploret, habens potestatem eam avertendi. Verùm non est, quod ego eos refellam, cum satis habeant, quòd à SS. Epiphanio & Hilario stupiditatis arguantur. Solenne quidem est gravibus personis & Magnatibus fletum quàm maximè vitare, dissimulare, occultare, uti fecisse legimus Ezechiam Regem Iuda, qui ob denunciata[m] sibi mortem à lacrymis continere sese non valens, *converit faciem ad parietem.* Cur ita? Respondet D. Hieronymus: *ne lacrymas assidentibus ostentare videretur.* Nempe secutus est illud Ennij Poëtæ documentum: *licet lacrymari plebi, Regi honestè non licet.* Sufficiens ergo hodiernæ dictionis meæ erit materia in lacrymas Christi carumque causam inquirere, quandoquidem non possunt non magni mysterij esse indices, quæ à persona omnium maxima, hoc est ab ipso Deo emanant, profluunt, profunduntur.

D. Chrysofomus homil: de Lazaro resuscitato contemplans illam formosissimam Christi D. faciem, in quam *desiderant Angeli prospicere*, faciem Sole venustiore[m], cocco rubicundiore[m], lacrymis guttatim, veluti totidem gemmis defluentibus pallentem, non potest non satis mirari, quisnam guttas istas in tam pretiosas genas destillaverit. Ejus hæc verba sunt: *qualis illic*

Isa. 38. 2.

Hier. tom. 1. in Isa.

Heb. 2.

et c.

eras Domine Iesu? quàm electus, quàm decorus, fonte purior, nive candidior, lunâ clarior, Sole candentior! & ecce inter hec Christe Iesu Domine Deus flevisse narraris! quid lacryma ista portendunt? Portentum inusitatum, & planè insolitum erat urbis Comi incolis in Italia (uti refert ex Livio Hipponensis Præsul) portentum, inquam, inusitatum erat, videre statuam Dei sui Apollinis lacrymantem. Convocabantur Sapientes, Divinatores, Augures ut inquirerent, quænam foret tantarum in Deo causa lacrymarum: sed poterat hinc impostura subesse, uti apud Judæos in idolo Adonidis Thamus dicto, cujus concavis oculis plumbum imponebatur, quod à succenso intus igne liquefiebat, sicque idolum hominibus flere videbatur. Procul hinc procul este profani. Videte vos hodie AA. verum Apollinem, verum justitiæ Solem, cœli gaudium, terræ delictum, verbo verum Deum plorare, flere, lacrymari. Quid lacrymæ istæ portendunt? Lepida quidem, & à D. Irenæo, & Tertulliano explosa fuit quorundam Hæreticorum doctrina, docentium Deum, dum Mundum conderet, flevisse, unamque lacrymam profudisse, quæ, cum proportione ad magnitudinem Dei, tanta fuit, ut ex ea totum mare confectum sit, & inde etiam hodie salsum perseverare, quia ex lacryma Dei initium sumpserit; lepida, inquam, doctrina; at ego dum hodie Dei mei non unam, sed plures lacrymas considero, verè mihi mare intueri videor, & exclamare cum Hieremia cogor: magna est velut mare, & Christe, contritio tua. Quid lacryma ista portendunt?

Philosophi & Physici varias lacrymarum causas assignant. Subinde eas dicunt oriri ex dolore; subinde ex gaudio; interdum ex ira; interdum ex pudore; non rarò ex amore. Ex dolore flevit ulcerosus Job, dum lamentabatur: versa est in luctum cithara mea, & organum meum in vocem flentium; facies mea intumuit à fletu, & palpebra mea caligaverunt. Ex gaudio fleverunt parentes Tobia ob reditum filij: ceperunt, ait scriptura, ambo flere præ gaudio. Ex indignatione flevit egregius militiæ Romanæ Imperator C. Metellus, posteaquam intellexit Mario æmulo suo, provinciam Numidiam à populo Romano decretam, sibi que ereptam, de quo ita Salustius: interim Romæ certior fit, Provinciam Numidiam Mario datam, quibus rebus supra bonum, honestumque percussus, neq. lacrymas tenere, neq. moderari linguam. Verùm undocunque dum alij hæcenus fleverint, & hodie fleant, ego lacrymas Christi non alias esse dicam, quàm lacrymas amoris. Agnoverunt id vel ipsi capitalissimi ejus hostes Pharisei, dum videntes eum flentem super Lazarum, dixerunt: ecce quomodo amabat eum. Ita est, Deus alia ex causa flere facile nescit, quàm ex amore. Hinc pulchrè Barradius: "Lazarum cum deflevit mortuum, dixerunt nonnulli: ecce quomodo amabat eum: nunc populum perditum cum deplorat, dici etiam potest: ecce quomodo amabat eum. Porro amoris vehementiam vel maximè denotat circumstantia triumphi, quod tum nimirum lacrymatus sit, cum triumpharet. Affectum ad honorem & glo-

Lacrymarum causa varia.
Job. 30.
Tob. 10. 3.
Salust. in Jugurt.
Ioan. 11. 35.
Barrad. 1. 3. 7. c. 3.

August. l. 3. de Civit. c. 1.

Prado in Ezech. 10. 1. c. 8.

Thren. 2. 13.

Escobar,
rom. 4. l. 9.
obs. 1.

& gloriam ita homini agnatum docet
Aulonius, ut eum faciat à quolibet
mœrore, à quolibet luctu, & tristitia
abstrahi; ait enim: *nullus Principis ha-
res veraciter deflevit*, scilicet mortem
parentis sui. Cur ita? Respondet
quidam Recentior: *quia in conspectu ho-
noris Regij fons luctus exsiccat*; quasi
diceret: raro Regum & Principum filij
Patrum suorum funera serio deflent,
ut qui potius mortem eorum accelera-
ri optent, quò citius in Regnum succe-
dant, id quod in Absalone & alijs plu-
rimis, de quibus Scriptores memorant,
est animadvertere. Et licet ex eo-
rum morte luctum aliquem aforis o-
stentent, licet nigras è rudi panno
vestes, licet pallium ad talos defluum
gestent; tamen intus de successione in
Regnum aut bona paterna latantur,
*sicq; in conspectu honoris Regij fons luctus
exsiccat*. Non ita Salvator noster:
invehebatur triumphabundus Ieroso-
lymam, nihil ei ad omnimodam pom-
pam, & gloriam deerat, sternebantur
transituro vestimenta in via, jactaban-
tur palmarum rami, accinebatur undi-
que: *Osanna, benedictus qui venis*. Quis
hic non ingenti fastu intumesceret?
quis hic non superbiret, non inflaretur,
non gauderet? Sed enim bonus JESVS
(verba sunt Cajetani) *inter tot honores
flet, videns civitatem flevit super eam*. An
non quia amabat eam, & dolebat
quòd tam miserabiliter perire deberet?
AA. mei, quem compassionis affectum
habuit Christus erga Jerosolymam,
eundem habet & hodie erga nos pec-
cantes. Testatur id Origenes dum
38. in Luc. ait: *nos etiam sumus Ierusalem, qua de-*

fletur. Et alibi: *Salvator meus luget
& nunc peccata nostra, & tandem est in
mœrore, quâdiu nos persistimus in errore*.
Quæ verba, ut monet D. Bernardus,
etiamsi non in sensu verò, sed hyper-
bolico sint accipienda, (neque enim
Christus amplius flere potest,) habet
tamen ineffabiliter amplio rem affectum,
& efficacior em pro delinquentibus, quam
habent qui lugent, aut pro fratribus ponunt
animas.

O utinam, utinam non sapius bono
JESU occasionem & materiem fletus
daremus! Obit ille etiamnum cor u-
niscujusque nostrum visitandi gratiâ,
vidensque multis obseptum vitijs, pra-
vis habitibus & cogitationibus refer-
tum, (nam *de corde exeunt cogitationes
mala*) ex vehementi compassione flet
ac plorat, snumque solenne repetit:
ô si cognovisses & tu! Lubet pressius hæc
verba examinare, & mysteria aliquot
in eis latentia evolvere.

1. Est in his verbis figura Rhetori-
bus dicta *Aposiopesis*, estque abruptio
sermonis ex aliquo vehementi affectu.
Sic ex affectu iræ apud Virgilium Ne-
ptunus Ventos increpans abruptit
locutionem, dum ait: *Quos ego sed, &c.*
Notavit hanc figuram inter alios Eu-
thymius, dum eum locum explanans
ait: *defectivus sermo est; consueverunt
enim flentes verba præ affectus vehementia
abrumpere*. Sed quis hic relucet affe-
ctus. *si cognovisses & tu?* Non alius
certè quàm amoris & commiseratio-
nis. Dicere enim volebat: *si cogno-
visses & tu Jerosolyma, & tu anima
peccatrix, quàm mihi dolori sit interi-
tus tuus, & perditio tua, non posses*
non

non pœnitere, non posses mecum non flere.

2. Emphasis est in voculis & tu. Tu enim hîc plus significat, quàm verbum ipsum per se declarat. Sic magna emphasis fuit in illis Julij Cæsaris verbis, quibus interfectorem suum Brutum moriens alloquebatur: & tu Marce fili. Quali dixisset: & tu Brute me interficis, quem ego ut filium carum habui; tu, cui tot beneficia præstiti, tu quem ad magna officia & dignitates evexi, &c. Pari ratione dum super peccatorem lacrymans Christus ait: si cognovisset & tu, non aliud credo vult dicere, quàm: tu Christiane, peccando in interitum æternum properas, quem ego tam caro mihi redemi? tu mea mandata contemnis, pro quo ego factus sum obediens usq; ad mortem, mortem autem crucis? tu habitaculum luxuriae sordibus audes polluere, quod ego mihi in te sacraveram? tu MARIÆ Sodalitatis impuris Sodalibus te immisces? tu Studiosus inspirationes meas suggestionibus Dæmonis posthabes? deceptor, quàm auctori vitæ majorem fidem adhibes? tu fili mi? Simili ferè compassionis affectu olim Israëlitas dilectum populum alloquebatur, cum eos à peccatis dehortans dicebat: &

Exech. 18. 30 quare moriemini domus Israël? quasi diceret, ut luculenta paraphrasi illustrat Prado hoc loco.

Hieronymus Prado: " si ego, qui sum premus Judex sum, in vestram partem inclino, & sententiam damnationis ferre omnibus modis reculo: si ego ipse, qui actor sum, vel à vobis lacessitus vindictam non expeto, sed sponte noxam condono, si sani estis, neque

vitam propriam at æternam respicitis, & quare moriemini Domus Israël? Moriemur (sic inducit respondentes Israelitas) quia lex Ministra mortis transgressores damnat. Sed ego pœnitentes absolvo, quare igitur moriemini? Quia Patres nostri peccaverunt, nos moriemur. At vivo ego, quia filij non portabant iniquitatem Patrum. Et quare moriemini Domus Israël? Quia fecimus pactum cum morte & fœdus cum Inferno. Sed in vestra potestate est dissolvere fœdus percussum, revertimini & vivite; quare moriemini Domus Israël? Quia lege membrorum gravati in mortis barathrum deijcimus. Sed fas est, si lubet, facere vobis cor novum; & quare moriemini? Quia arduum est ad vitam conari per legis custodiam. Atqui facilè est vobis comparare spiritum & animum novum, quo ad cœlestia rapiamini; quare moriemini Domus Israël? Quia jam neci traditi sumus à Divina justitia. At ego, qui nolo mortem morientis, ab ipsis faucibus mortis etiam devoratos recipiam; quare igitur moriemini? Illud unum est, quod vos accusat, quod deprimat, quod damnat, & morti adjudicat, nimirum quòd respiscere non vultis. O si cognovissetis & vos, & quidem in hac die, quæ ad pacem vobis! Sed, &c. rorate oculi, currite lacrymæ, lugete mecum sidera, quia quos dilexi, pereunt mihi!

Observavit nonnemo in tota Passione nullam à Domino sententiam abruptam, cum tamen intensissimi dolores sufficientem abrumpendi darent occasionem. Attamen, si illa Psalmi ver-

ba in persona Christi patientis à Davi-
de prolata ruminemus : *super dolorem*
Psalm. 68. vulnorum meorum addiderunt, invenie-
mus in eis aliquid deesse. Quid enim
ô bone Christe tibi addiderunt? Hu-
go Cardinalis ait subintelligi *to acetum*
apponitque vocem illam in eo versu.
Sed poteratne Salvator de aceto tanto-
pere queri, ut sermonem abrumperet;
quandoquidem, ut Chrysostomus apud
Hugonem affirmat, acetum dabatur
reis, non ad augendos sed mitigandos
dolores? Nihilominus queritur: *super*
dolorem vulnorum meorum addiderunt.
Non erat illa sermonis abruptio ex in-
flicto dolore, sed ex amore, quo arde-
bat magis ac magis pro peccatoribus
pati, ac proinde hoc sibi gravissimum
tormentum reputabat, quòd tormenta
sua videret accelerari. Ex hacenus
ergo dictis maneat Christi D. lacrymas
fuisse puri puri amoris lacrymas. Flet
ille perditionem nostram, tanquam
amissionem rei charissimæ, multisque
sudoribus & laboribus acquisita. Nô-
stis autem, res illas in majori præ reli-
quis esse pretio, quas cum multis peri-
culis comparavimus. Sic miles ali-

quis aut Dux longè pluris æstimabit
unam hastam vel arma, quæ in prælio
hosti eripuit, quàm aliquem pretiosum
torquem. Sic Jacob Patriarcha tanti
fecit partem agri, armatâ manu à se
occupati, ut tanquam rem specialissi-
mam Josepho filio dilectissimo præ-
fratribus testamento legaverit. *Do*
tibi partem unam extra fratres tuos, quam
tuli de manu Amorrhæi in gladio & ar-
cu. Igitur cum & nos simus specialis
Christi portio & hereditas (juxta il-
lud Psal. 2. *Dabo tibi gentes hereditatem*
tuam) quam ipse in arcu crucis Amor-
rhæo Tartareo eripuit; demas operam
ne voluntario interitu nostro occasio-
nem ei præbeamus mærendi; quin po-
tius cum converso Augustino quisque
super se ipsum fleat dicendo: *ve ve te-*
nebris meis, in quibus jacui! ve, ve, ca-
citati illi, in qua videre non poteram lu-
men cæli! ve, ve, præterita ignorantie
meæ, quando non cognoscebam te ô Domi-
ne. Serò te cognovi veritas aterna. De-
inceps aliud non peto, quàm :

noverim me, nove-
rim te.

DOMI-